

til at Angrebene nu ogsaa skulle fremføres her inde paa Rigsdagen. Det har navnlig gjort mig ondt at høre det ærede Medlem fra Bogense (M. Nielsen) udtale sig om bestyrelse Skoleforhold. Naar han mener at have hørt samstemmende Udtalelser, som gaa ud paa, at det er Daarlighed alt sammen, tror jeg, man med god Grund kunde sige, at man lige saa vel kunde saa samstemmende Udtalelser om, at det er noget af det bedste Skolevæsen, vi have i hele Landet. Jeg skal ikke gaa saa vidt som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3dje Valgkreds (P. Sjørgensen), der udtalte, at alt er saa mageløst godt, at Undervisningen er god, og Uddannelsen er god for Vinterlærerne, men jeg mener, at man skal se paa Resultaterne, og derom ere vist alle enige, som have en lille Smule Kendskab til de bedste Skoleforhold, at der er noget Sted i Landet, hvor man kan tale om almindelig god Folkeoplysning, er det i Bestjylland. Jeg tror, at alle, som have haft med Skolevæsenet at gøre, enten det er ved Seminarier, Realskoler eller Latinskoler, have gjort den Erfaring, at de Elever, de saa fra Sylland, ere ikke de daarlige. Vil man saa spørge, hvad der da er Grunden hertil, om det er, fordi de bedste Vinterlærere staa mageløst højt i Kundskab, saa at de kunne føre Eleverne vidt frem, vil jeg svare: Nej, jeg tror ikke, det er Grunden. Grunden er den, at man nu gennem mange Slægter har haft den Ordning, man hidtil har beholdt, en Ordning, der er saaledes, at Forældrene staa med stor Interesse for deres Børns Oplysning, saa at Hjemmene arbejde med. Man taler saa tit om, at der skal være et godt Forhold mellem Skole og Hjem, og er der noget Sted, hvor det gælder for Alvor, da er det i Bestjylland. Det har derfor gjort mig ondt, at man stadig væk, med visse Mellemrum, ser, at der rettes Angreb paa Bestjyllands Skoleforhold, men jeg vil gerne undskyldte de Folk, der rette Angrebene, med, at de vist ikke kende Forholdene derovre. Naar man taler om samstemmende Udtalelser, gad jeg vide, hvorfra de komme. Jeg har ogsaa hørt samstemmende Udtalelser, mener jeg, og af Folk, som have Kendskab til Forholdene og Betingelser for at kunne bedømme dem. Jeg har talt med unge Præster, der ere komne til Bestjylland og forud have tænkt sig, at Skolevæsenet vist stod paa et meget lavt Standpunkt derovre, og de have alle sammen sagt, at de ere blevne højlig forbavsede over at træffe en Oplysning, som de ikke have kendt andre Steder i Landet. Jeg vil derfor lægge et godt Ord ind for, at det Forhold, man har

i Bestjylland, bevares, saa at Befolkningen faar Lov til fremdeles at ordne deres Skoleforhold, saaledes som de synes er bedst, og som jeg ogsaa mener, man maa erkende, at det har frugtet bedst. Man kunde maaste slutte af mine Udtalelser, at jeg vilde anbefale at gaa til den samme Ordning overalt i Landet, men jeg vil værne mig mod denne Antagelse, thi jeg tror slet ikke, at en saadan Ordning vilde være tjenlig andre Steder i Landet. Man mangler nemlig de Forudsætninger, som jeg før berørte, men i Bestjylland har det nu været saaledes i mange Slægter, saa der er en Interesse uden Lige for Folkeoplysningen derovre, og den staber man ikke i et Nu i andre Egne af Landet. Desuden maa jeg maaste pege paa, at mange af de Mænd, der nu sidde som Gaardejere og Husmænd derovre, have været Vinterlærere en eller flere Vintre i deres Ungdom, og man kan nok forstaa, at det gør ikke saa lidt til den store Interesse, som der virkelig er. Nu er det altsaa, man gerne vil, af Kærlighed til Bestjylland mener man vel, inde dem en Statsanstalt til Uddannelse af Vinterlærere. Men skulde man nu ikke først spørge Befolkningen, om den ønsker en saadan Statsanstalt? Jeg er vis paa, at man saa vilde saa samstemmende Udtalelser om, at det ønsker man ikke. Jeg er vis paa, at hvis man vilde spørge derovre, om Befolkningen vilde være glad ved den Bønnenjeneste, man vil gøre den, vilde der snarest blive en samstemmende Enighed om at sige: Gud fri os for vore Bønnen i det Stykke! Jeg tvivler slet ikke om, at den Mand, man har udset til at lede den paatænkte Statsanstalt, virkelig er en dygtig Mand til at tage sig denne Gerning paa. Der er blevet sagt her under disse Dages Forhandlinger, at det er Manden til at bære en saadan Skole. Ja, det tror jeg ogsaa, og jeg er ogsaa vis paa, at den Mand, man vel nok har udset til at bære denne Sag frem, ogsaa er dygtig dertil; men hvem garanterer for, hvor længe vi have denne Mand? Naar det først bliver en Statsanstalt, have vi denne Statsanstalt, og den skal nok blive drevet som Statsanstalt, enten vi have en Mand, der dier til denne Gerning, eller ikke. En anden Ting, som kan indvendes mod at lægge en saadan Anstalt i en Købstad eller en større Stationsby, vil være den, at de Vinterlærere, der komme fra en saadan Anstalt, ville saa deres Uddannelse i en Købstadskole eller i en købstadlignende Skole, og denne Uddannelse vil ikke gøre dem egnede til at gaa ud i den almindelige Vinterskole paa Landet. Jeg turde maaste anføre, at